

EGY NAGY OROSZ HADVEZÉR

(A. V. Szuworov halálának 150-ik évfordulójára.)

150 év mult el a nagy orosz hadvezér, Alexander Vasziljevics *Szuworov* halála óta. Réges-régen zajlottak le a híres szuворovi csaták és hadjáratok, a szovjet Haza és népe felismerhetetlenül megváltozott azóta, a nagy orosz katona dicsősége azonban nem halványult el, nemes alakja él és örökké élni fog a nép emlékében.

Szuworovot kiváló haditetteiért, — melyekben a nagy orosz nép harc-képességének, bátorságának és hősiességének oly ragyogó tanubizonyságát szolgáltatta — a szovjet emberek szívükbe fogadták.

Nevét Hazája és népe iránt tanúsított lángoló szeretete tette halhatatlanná.

Életének negyven éve harcokban telt el. Az első tűzkeresztségétől, 1760-ban, a „hétéves háború” csatáiban, az utolsó 1799 végén viselt svájci hadjáratig egyetlenegy vereséget sem szenvedett és az orosz fegyver dicsőségét ragyogó győzelmek sorozatával gyarapította.

Szuworové az 1789-ben, Foksáninál aratott győzelem dicsősége, ahol harmincezer főnyi török hadsereget vertek szét. Ő az orosz fegyverek Rűminik mellett kivívott győzelmének vezetője, ahol négyszeres túlerőt, százezer főnyi török hadsereget vert szét. Szuworov nevéhez fűződik a hadtörténelem egyik legkimagaslóbb eseménye, — Izmail hatalmas török várának 1790-ben történt elfoglalása. Az Izmail elleni roham, melyet Szuworov vezetésével készítették elő és hajtottak ragyogóan végre, még mostanáig sem veszítette el jelentőségét, mint a hadvezetési művészet követendő példája.

Ahol *Szuworov* bátor harcosaival verekedett, mindenütt elestek a bevehetetlennek vélt várak, teljes és dicstelen vereséget szenvedtek a legismertebb hadvezérek, az ellenséges seregek. Olyan merész és eredeti hadműveleteket hajtottak végre, melyek felborították az összes terveket, s összekeverték az ellenség kártyáit. Olyan hatalmas és lendületes csapásokat mért az ellenségeire, melyek után senkisem tudott újból talpraállni. Az itáliai hadjárat idején *Szuworov* sorra verte Franciaország három legjobb hadvezérét, — a hadművészet napoleoni iskolájának képviselőit.

Irigyei számos győzelmét egyszerűen a sors szeszélyével, vak szerencsével igyekeztek kisebbiteni. *Szuworov* azonban talpraesetten a következőt felelte erre: „Egyszer szerencse, másodszor szerencse. Uram Isten! De talán tudás is kell”.

Szuworov „szerencséje” hadvezéri lángelméjében, hatalmas akaraterejében és hazája iránti határtalan odaadásában rejtett.

„A jó hírnév a becsületes ember kiváltsága, — írta *Szuworov* egyik magánlevelében, — én azonban Hazám dicsőségéhez kapcsoltam jó hírnevem; összes sikereim annak boldogulását szolgálják”. *Szuworov* minden katona szívében a Haza, a nép iránti szeretet szent tűzét gyújtotta fel. „Ti oroszok vagytok, — mondta katonáinak a veszély pillanatában, — úgy cselekedjeteek tehát, mint oroszokhoz illik!”

„Ez a tősgyökeres orosz tábornok”, — Engels szerint, — a nagy orosz nép olyan értékes tulajdonságait testesítette meg, mint a józan ész, a merész akarat, a rendületlen bátorság, a megingathatatlan állhatatosság, az egyszerűség és az embertársaik iránti bensőséges viszony. És ezen a nemes alapon bontakozott ki *Szuworov* katonai lángelméje, mely a korabeli hadművészet élenjáró, harcokban kipróbált, győzedelmes rendszerét eredményezte.

A szuворovi „győzelem tudománya” a katonák kiképzésére és nevelésére volt alapozva. Abban az időben, amikor *Szuworov* kortársai, a nyugat-európai hadvezérek szemében a katona csak gép, vagy vak eszköz volt, a nagy orosz hadvezér a katonában harci munkatársát, a Haza védelmezőjét látta. Atyailag gondoskodott alárendeltjeiről, szívóssá fejlesztette bennük a vállalkozó szellemet, a józan eszt, s megacélozta bátorságukat és merészségüket. Katonái százszorosán visszafizették szeretett hadvezérük gondoskodását.

A történelem a szuворovi harcosok számtalan hőstettének emlékét őrzi. Nem ok nélkül nevezték őket csodás daliáknak. Az 1799. évi svájci

Szuworov és a „Csodás daliák” menetben

hadjárat az egyik legkimagaslóbb hőstette. E hadjárat alatt az orosz haderő, — a már élemedett korú hadvezérével az élen — hihetetlen nehézségeket küzdött le; sorozatosan megverte az ellenséget az Alpeseiken keresztül Észak-Olaszországból Svájcba érkezett. A meredek hegyóriásokon át, sziklák és jég között, valóságos hősköltemény volt a hadjárat. Az utókor számos íróját és képzőművészt ihlette meg e páratlan hadművelet.

Szuworov nemcsak azért nagy, mert mindenki mást megelőzve már azokban az időkben is, oktatta és nevelte győzedelmes katonáit. Páratlanul nagy a hadvezetés terén is, — mert a legnehezebb körülmények között és lehetetlennek látszó helyzetben is győzelmet aratott a csatamezőn.

1773-ban, a Törökországgal vívott háború idejében, az ellenség körülbelül tizenkétezer főnyi haderővel rohamozta Girszovo városát, melyet Szuworov mindössze háromezer emberből álló csapatával védett. Miután az ellenség támadását egészen a saját vonalig előre engedte, a szárnyakon szuronyrohamot indított. A törökök nem tudtak ellenállni a rohamnak és menekülve fordultak vissza. Szuworov katonái még 30 kilométerre üldöztek a pánikszerűen menekülő ellenséget.

A törökök Kinburn váránál 1787-ben vívott csatában is sokszoros túlerőben voltak. Szuworov kétszer is megsebesült, de a csapatok vezetését nem engedte ki kezéből. Tartalékát — a rendkívül nehéz helyzet ellenére — az utolsó pillanatig visszatartotta, amely azután eldöntötte a csata kimenetelét, s a válogatott török haderő pusztulását eredményezte.

„Ítéltőkéesség, gyorsaság és roham — ez a győzelem alapja”, —

mondta *Szuworov* és minden csatája valóban a pontos szemmérték, a nem várt gyorsaság és a mindent elsőprő roham klasszikus példája volt.

Szuworov, ellentétben a nyugat-európai harcászati felfogással, sohasem ragaszkodott a merev formákhoz és előre elkészített haszontalan sémákhoz, hanem az adott helyzethez alkalmazkodva mindig rugalmasan, önállóan cselekedett. Megteremtette az orosz támadó harcászat rendszerét, amellyel szemben ellenfelei egyenértékű eljárást nem tudtak állítani.

Neve az ellenség soraiban félelmet és pánikot, az egész orosz népnél pedig szeretetet és büszkeséget váltott ki. Az orosz csapatoknak *Szuworov* vezetése alatt kivívt győzelmei örökidőkre az orosz fegyver legyőzhetetlen hatalmának és dicsőségének hirdetői.

A Szovjet Hadsereg a mult hadművészetéből mindazt örökölte, ami benne maradandó és értékes volt. A szovjet harcosok féltve őrzik a drága szuворovi örökséget. A szuворovi hadművészet elvei ma sem veszítették értéküket. Nem véletlen, hogy a Vörös Hadsereg felállításakor a katonák számára kiadott könyvben, amelyet Lenin hagyott jóvá, az első oldalon a szuворovi harcászat tíz alapvető szabálya van, mint irányadó harcászati elv felvéve.

A Szovjetúnió megpróbáltatásának nehéz éveiben, — a Nagy Honvédő Háború idején —, Sztálin elvtárs a következő szavakkal fordult a szovjet harcosokhoz: „*Lelesítsen benneteket ebben a háborúban nagy elődeink — Alexander Nyevszkij, Dimitrij Donszkoj, Kuzma Minin, Dimitrij Pozsarszkij, Alexander Szuworov, Mihail Kutuzov bátor példaképe.*”

A nagy orosz elődök bátor példái a német bitorlókkal vívott harcban, a szovjet harcosokat halhatatlan hőstettekre serkentették.

Szuworov számos hagyománya közül például az is megmaradt a szovjet hadsereg csapatainál, hogy „ne számmal, hanem tudással”, verjük meg az ellenséget.

A szovjet hadművészetnek a szuворovi győzelem tudományával való elválaszthatatlan kapcsolata a „*Szuworov-rendjel*”, — a hadvezetés ezen magas kitüntetésének, — alapításánál is kifejezésre jutott.

A Szovjet Hadsereg jövője, — fiatal kádereinek nevelése is, — kapcsolatban van *Szuworov* nevével. A SzK(b) P Közp. Biz. 1943 augusztus 21-iki rendeletével felállított katonai (tishti) iskolák *Szuworov* nevét viselik.

A szovjet harcosok, *Szuworov* örökösei, ma már más évszázadban, más körülmények között élnek, mint nagy elődjük. Az abszolutizmus elnyomta a nép alkotó erejét. *Szuworov* maga az irigy és tehetetlen cári klikktől üldözve, egész életén át, saját szavai szerint „két üteg között” állt és kegyvesztettként fejezte be életét.

De a Szovjet Hatalom megteremtésével, a szocializmusnak a Szovjet-únióban való diadalával, a nép összes erői hatalmasan kiterbélyesedtek. A szabad szovjet nép, Lenin—Sztálin pártjának vezetése alatt, minden téren és így a katonai téren is, felülmulhatatlan eredményeket ért el. A szovjet haditudomány, melyet Sztálin elvtárs fejlesztett és gazdagított, hallatlan magasságra emelkedett. A háború bebizonyította, hogy a sztálini haditudomány — a világ vezető tudománya.

A szovjet fegyvereknek a második világháború csatáiban kivívt ragyogó győzelmei gyönyörűen tanuskodtak arról, hogy *Szuworov* utódai méltóan őrzik nagy elődjük hagyományait. A lángeszű orosz hadvezér 150 év előtti halálára emlékezve, az egész szovjet népet büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy a hatalmas Szovjet Hadsereg, melyet a nagy Sztálin nevelt és acélozott meg, áll a világ népei békéjének és biztonságának őrhelyén.